

INTERVIEW

Schoenontwerper pur sang

Jan Jansen (80) is verhuisd naar het Ramses Shaffy Huis

Eindelijk woont Jan Jansen in het Ramses Shaffy Huis, een huis waar kunstenaars bij elkaar wonen. Jaren heeft hij erop moeten wachten. Maar het idee trok hem vanaf het moment dat het huis opening. Tegelijkertijd heeft hij zijn memoires uitgegeven. Dat is een boek geworden vol met foto's, anekdotes en krantenknipsels.

door Richard van de Crommert

Voor een appartement in het Ramses Shaffy Huis ruilde hij een woning in de Pontsteiger in, een iconisch gebouw aan het IJ. Waarom doet Nederland beroemdste schoenontwerper dat?

Wat bevat er aan het wonen hier?

We wilden hierheen, want het is hier intiem, gezellig met allemaal kunstenaars, veel jonge kunstenaars ook. Die mogen hier tijdelijk verblijven. Oudere kunstenaars mogen hier veel langer blijven. Na 3,5 jaar in de Pontsteiger gewoond te hebben, kwam er hier een appartement vrij. Het trok ons zo aan, met de sociëteit op de begane grond, met piano en een drumstel en de concertjes die ze hier organiseren. Het auditorium mag je gebruiken. Ideaal. Het was nu of nooit. Als we het zouden weigeren, zouden we onderaan de lijst komen. Dus toen zijn we hier naar toe gegaan. Er is een enorme wachtlijst van wel 300 man.

Heb je er al plezier van gehad?

Enkele maanden geleden ben ik hier met mijn vrouw Tonny ingetrokken. We waren er al snel eens geweest toen het opening. Het is levendig. En ja, ik heb er zeker al plezier van. Ik heb mijn tachtigste verjaardag gevierd hier. Dan kun je van de sociëteit gebruikmaken. Zelf koken en je eigen drank meenemen. Het is heel prettig en makkelijk. Je voelt je hier erg knus. Dat is het woord om de sfeer hier aan te geven. Het is wat we ervan verwacht hadden. Je hebt hier automatisch veel aanspraak.

Mis je de Pontsteiger niet?

Het was er mooier. Zo'n uitzicht als daar krijg ik nooit meer terug. Water aan drie kanten van het appartement. Schitterend. Maar het was minder onze sfeer.

Heb je er goede herinneringen aan?

Ons appartement in de Pontsteiger is de plek waar

ik mijn memoires ben gaan schrijven. Ik vertel altijd veel leuke verhalen. Dan gaan mensen tegen je zeggen dat je het eens op moet schrijven. Maar dat kwam er nooit van. Pas toen de coronacrisis kwam. Toen ging mijn importeur failliet. Ineens kon ik geen schoenen meer maken. En ik zat thuis. Niks te doen.

'Rustiger aan doen? Nee, ik ben pas 80'

Toen bedacht ik het toch maar eens op te gaan schrijven allemaal. Gewoon voor mezelf. Dan zat ik 's ochtends van half vijf tot acht uur te schrijven.

Was dat leuk?

Toen ik eenmaal aan het schrijven was, begon ik er lol in te krijgen. In de eerste weken vond ik het vooral prettig dat ik weer wat te doen had, niet dat het me plezier opleverde. Maar het bleek leuk en ik kreeg er energie van. Al schrijvende borrelden er als vanzelf nog meer verhalen uit mijn leven naar boven. Ik bleek

dit nog wel wat te vertellen te hebben. En binnen de kortste keren was er heel veel tekst.

Toch is het inmiddels uitgegeven.

Dat was ook bijzonder. Het is uitgegeven doordat ik nu een tentoonstelling heb in Museum Jan in Amstelveen. Tegen de directeur daar zei ik dat ik mijn memoires aan het schrijven was. Of dat misschien leuk was voor bij de tentoonstelling. Nou nee, dat was niet het geval. Maar een paar weken later, liet ik de directeur wat lezen en werd ze enthousiast. Ineens wilde het museum het uitgeven. Zo is het dus gekomen. Mijn zoon die in Japan woont, heeft het vormgegeven.

Wat staat er allemaal in?

Ik wilde dat er niet alleen voorspoed in het boek te lezen zou zijn. Natuurlijk lees je hoe ik ben begonnen, maar mijn tegenslagen benoem ik ook. Het moest geen succesverhaal worden. Er is namelijk ook veel misgegaan in mijn leven. Alle pech wilde ik ook laten zien. Dus het is niks geen glamourboek geworden.

Het is nogal een werk geweest.

Dat klopt. Mijn zoon Lok

heeft het allemaal geselecteerd. Hij heeft gekozen uit honderden, misschien wel duizenden foto's. Het is een monnikenwerk geweest. Maar ja, als je het hebt over een schoen met een asymmetrische ritssluiting dan is het handig als je ook een foto laat zien.

Kun je het nu rustiger aan gaan doen?

Rustiger aan? Nee, dat kan ik helemaal niet. Ik ben pas 80. Weet je. Ik ben gezond. Je merkt het verschil niet tussen 70 en 80. Lichamelijk wel. Je gaat achteruit. Je wordt langzamer en vergeet soms iets. Maar als je niks mankeert, kan je nog veel. Ik fiets niet meer. Dat durf ik niet meer. Ik rij nog wel met de auto. Maar het ontwerpen van schoenen gaat altijd door. Dat is het makkelijkste gedeelte. Dat doe ik vooral thuis. Ik heb nog steeds zoveel ideeën. Het gaat langzamer, maar het vormen van die ideeën gaat nog razendsnel. Dat krijg je niet uit Jan Jansen. Vroeger moest ik van de tien patronen die ik maakte, er acht corrigeren. Nu zijn ze bijna allemaal meteen goed.

Heeft het goed geld opgeleverd?

Ik was veel te weinig met geld bezig. Ik wilde mijn werk doen, wat ik daarmee verdiende was fijn. Is het genoeg geweest? Met de hakken over de sloot, zeg ik

Jan Jansen: „Het ontwerpen van schoenen gaat altijd door.” Volgend jaar komt er een nieuwe collectie aan.

FOTO RICHARD MOUW

dan maar. Mijn eigen schoenen ontwerpen was nooit een vetpot. Ik weet nog dat ik werkte bij Ruud Bresson, een schoenimporteur. Ik ontwierp schoenen voor ander fabriekanten, precies wat de klant wilde. Daarmee kon ik mijn eigen label financieren. Maar dat was nooit een financieel succes. Bijvoorbeeld de bamboeschoen, daar kent iedereen me van, maar ik heb er nooit een cent aan verdiend. Maar die schoen stond wel in de New York Daily News. Ik heb daar heel veel publiciteit aan overgehouden. Dat staat uiteraard ook in mijn memoires. Tot op de dag van vandaag kent iedereen me daarvan.

En Bresson?

Dan had ik ook nog de pech dat Bresson failliet ging. Hij vertelde mij dat ik een advocaat moest nemen, want hij kon me niet meer betalen. Maar ik vond dat als hij het schip in ging, ik gewoon moest volgen. Maar later belde hij mij eens op terwijl ik in New York zat. Of mijn vrouw thuis was? Hij belt Tonny op en kondigde aan iemand te sturen. En inderdaad. Niet veel later komt er een man, belt aan en overhandigt een envelop aan mijn vrouw. In dat envelopje zat dertigduizend euro. Zonder kwitantie of wat dan ook. Zo was die man.